

OCHRONA INNOWACYJNOŚCI ZA POMOCĄ TAJEMNIC PRZEDSIĘBIORSTWA I PATENTÓW: UWARUNKOWANIA DLA FIRM Z UNII EUROPEJSKIEJ

STRESZCZENIE

Lipiec 2017 r.

OCHRONA INNOWACYJNOŚCI ZA POMOCĄ
TAJEMNIC PRZEDSIĘBIORSTWA I PATENTÓW:
UWARUNKOWANIA DLA FIRM Z UNII EUROPEJSKIEJ

STRESZCZENIE

Spis treści

Spis treści

Lista skrótów

Lista tabeli i rysunków

Streszczenie

1. Wstęp
 - a. Ochrona innowacyjności i zabezpieczenie odpowiednich zysków z innowacji
 - b. Definicja tajemnic przedsiębiorstwa
 - c. Różne ramy prawne
 - d. Szczegółowe informacje na temat tajemnic przedsiębiorstwa
 2. Literatura i hipotezy
 - H1. Stopień konkurencyjności innowacji
 - H2. Poziom innowacji
 - H3. Rodzaj innowacji
 - H4. Otwarte praktyki innowacyjne
 - H5. Ograniczenia finansowe

Połączenie ochrony patentowej i zachowania tajemnicy
 3. Dane
 4. Pierwsze spojrzenie na dowody: Analiza opisowa
 - a. Wskaźniki innowacji według kraju
 - b. Tajemnice przedsiębiorstwa i patenty według wielkości firmy
 - c. Tajemnice przedsiębiorstwa i patenty według sektora gospodarki
 - d. Tajemnice przedsiębiorstwa i patenty według rodzaju innowacji
 - e. Tajemnice przedsiębiorstwa i patenty oraz współpraca w zakresie innowacji
 5. Analiza ekonometryczna
 - a. Modele
 - b. Zmienne
 - c. Wyniki analiz ekonometrycznych
 - H1. Stopień konkurencyjności innowacji
 - H2. Poziom innowacji
 - H3. Rodzaj innowacji
 - H4. Otwarte praktyki innowacyjne
 - H5. Ograniczenia finansowe

Komplementarność tajemnic przedsiębiorstwa i patentów

Inne czynniki mające wpływ na wybór metody ochrony
 6. Wnioski i wskazówki dotyczące dalszych badań
- Literatura

Streszczenie

Pomimo znaczenia gospodarczego, zwłaszcza ich roli w ochronie zysków z innowacji, tajemnice przedsiębiorstwa nie są często analizowane, a ich związek z patentami jest często nieprawidłowo interpretowany. Niniejsze badanie podejmuje próbę rzucenia światła na ten temat na podstawie reprezentatywnych danych na poziomie firmy, pochodzących z badania wspólnotowego na temat innowacji (CIS), obejmującego prawie 200 000 firm działających w branżach przemysłowych i usługowych w Europie.

W badaniu przeprowadzonym przy współpracy z Ośrodkiem Europejskich Badań Gospodarczych w Mannheim (ZEW) w 2016 r., Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) za pośrednictwem Obserwatorium przeanalizował uwarunkowania i czynniki wywierające wpływ na skuteczność ochrony poprzez stosowanie patentów i tajemnic przedsiębiorstwa przez firmy niemieckie. Zwrócono szczególną uwagę na interakcje pomiędzy patentami a tajemnicami oraz na czynniki wywierające wpływ na skuteczność wybranej strategii ochrony, nie tylko na poziomie firmy, lecz również na poziomie indywidualnej innowacyjności¹.

Na podstawie tego opracowania EUIPO za pośrednictwem Obserwatorium obecnie podejmuje próby zwiększenia zrozumienia roli i wkładu tajemnic przedsiębiorstwa w ramach portfela własności intelektualnej firm na poziomie Unii Europejskiej.

Na początku zaproponowano modele teoretyczne w zakresie interakcji pomiędzy patentem a tajemnicą, a także przeanalizowano szereg czynników, które, według powszechnej opinii, wywierają wpływ na dwa mechanizmy ochrony. Szczególny nacisk kładzie się na preferencje dla patentów lub tajemnicy oraz na czynniki wpływające na wybór strategii ochrony. Podczas gdy wcześniejsze analizy często traktowały je jako zamienniki, w niniejszym badaniu podkreśla się rolę uzupełniającą tych dwóch metod ochrony.

Główne ustalenia wynikające z analiz są następujące.

1. Innowacyjne firmy często korzystają zarówno z patentów, jak i tajemnic przedsiębiorstwa w celu ochrony swoich innowacji.
2. Stosowanie tajemnic przedsiębiorstwa do ochrony innowacji jest częstsze niż stosowanie ochrony patentowej w większości spółek, w większości sektorów gospodarki i we wszystkich państwach członkowskich².
3. Istnieje duże prawdopodobieństwo stosowania zarówno tajemnic przedsiębiorstwa, jak i ochrony patentowej w firmach posiadających wewnętrzne działy badań i rozwoju, o wysokich wydatkach na innowacje i jeśli innowacja jest nowością na rynku. Tajemnice przedsiębiorstwa są preferowane w zakresie innowacji będącej nowością tylko dla firmy.
4. Istnieje większe prawdopodobieństwo, że patenty zostaną użyte (samodzielnie lub w połączeniu z tajemnicami przedsiębiorstwa), kiedy innowacyjny produkt jest towarem fizycznym raczej niż usługą.

¹ Dane dotyczące innowacji indywidualnych zostały opublikowane w niemieckiej wersji CIS. W niniejszym badaniu bazującym na danych ze wszystkich państw członkowskich UE wszystkie analizy dotyczą poziomu firm.

² Badanie opiera się na danych pochodzących z 24 państw członkowskich. W wersjach CIS obowiązujących w Republice Czeskiej, Danii, Francji i Hiszpanii nie uwzględnia się pytań dotyczących korzystania z tajemnic przedsiębiorstwa.

5. Rośnie prawdopodobieństwo, że tajemnice przedsiębiorstwa (często bez patentów) będą coraz częściej stosowane w innowacjach procesowych i w innowacjach w zakresie usług.
6. Jest prawdopodobne, że tajemnice przedsiębiorstwa (samodzielnie lub w połączeniu z patentami) zostaną zastosowane w celu utrzymania lub zwiększenia konkurencyjności innowacji wprowadzonej przez spółki uczestniczące w otwartych praktykach innowacji takich jak współpraca w zakresie badań, w szczególności z partnerami odległymi (spoza Europy).
7. Istnieje tendencja wskazująca na przewagę tajemnic przedsiębiorstwa nad patentami na rynkach o ostrej konkurencji cenowej. Istnieje również tendencja do stosowania zarówno tajemnic przedsiębiorstwa, jak i patentów na rynkach o ostrej konkurencji w zakresie jakości. Ma to związek ze stwierdzeniem 5 powyżej. Ostra konkurencja cenowa jest typowa dla rynków towarowych, gdzie istnieją bardzo ograniczone możliwości różnicowania/innowacji, a marże można zwiększyć za pomocą innowacji kosztowej/procesowej.

Należy zauważyć, że, podobnie jak w przypadku wszystkich analiz ekonometrycznych tego rodzaju, należy wprowadzić odpowiednie zastrzeżenia dotyczące interpretacji ustaleń. Wyniki niniejszego badania odkrywają relacje pomiędzy pewnymi cechami spółek i rynków, na których działają, i wyboru przez nie strategii ochrony. Nie należy jednak tego interpretować jako ostatecznego dowodu na istnienie relacji przyczynowo-skutkowych. Aby dokładniej zidentyfikować czynniki przyczynowe, wymagane są bardziej dogłębne badania.

Niemniej jednak mamy nadzieję, że wyniki tego badania będą stanowić bazę dla decydentów politycznych w tym obszarze po przyjęciu dyrektywy w sprawie tajemnic przedsiębiorstwa w 2016 r.